

VÍTEJTE V CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI BROUMOVSKO

ZIMNÍ.BROUMOVSKO

Informační noviny. Broumov, Police n. M., Teplice n. M., Meziměstí ■ ZIMA 2014/2015

Teplické skály

Broumovsko v zimě nespí

Zimní procházky přírodou i městy, skály pod třpytivou peřinou a neotřelé kulturní zážitky vám v zimním období nabízí region pískovcových skal a barokních památek.

Skály dokáží v zimě neuvěřitelné věci. Vrcholky jednotlivých skalních útvarů se schovávají pod třpytivé čepice, potůčky a malé vodopády se změní v pozoruhodné ledopády. Zimní skalní dobrodružství je tak trochu adrenalinovým zážitkem. A jsou tu i novinky: v roce 2014 se podařilo otevřít rozhledu na Čapím vrchu (skvělý pěší výlet i pro rodiny s dětmi třeba z Bischofsteinu) a zrekonstruovat horolezeckou chatu. Pokud vás při pěší procházce zastihne víchřice nebo intenzivní sněžení, nezuťepte.

Broumovsko si užijete i v nepříznivém počasí. Jen kousek od prohlídkového okruhu v Adršpašských skalách se nachází nově otevřený zámek Adršpach s expozicí prvního horolezeckého muzea v České republice a ukázkou výstavy Play Broumovsko. Jedinou výstavu Play Brou-

movsko pak spatříte do konce února roku 2015 v areálu textilních závodů Veba a. s. v Broumově. Přijďte rozvíjet svou fantazii, hru a tvořivost prostřednictvím interaktivních objektů od předních českých i zahraničních umělců. Sahat na exponáty je zde přísně povoleno a navíc se můžete občerstvit v prostředí příjemné kavárny Veba play a nakoupit si suvenýry v tzv. regioshopu. Co takhle zahrát si bowling, zastřílet na střelnici nebo si odpočinout v solné jeskyni? To vše a ještě mnohem více zažijete ve „fabrice na zážitky“ v Meziměstí, navštívit zde můžete třeba restauraci Švejks s výbornou kuchyní. Děti určitě potěší celoročně otevřené Muzeum papírových modelů v Polici nad Metují s výstavou betlémů, která trvá až do ledna roku 2015. A pozor! Celoročně je nově otevřen také broumovský klášter. Vyzkoušejte si během prohlídk-

kového okruhu, jaké to bylo žít v zimě za zdmi kláštera. Dobrá rada: chce to čepice, rukavice a další teplé oblečení s sebou.

Víte, že běžkařské trasy jsou upraveny na Bischofsteině, území Policka i v okolí skalních oblastí? Využijte náš tip na výlet, protáhněte své tělo a užijte si krásy skloubení sportovního zážitku a úchvatné přírody. Také u nás naleznete kopce na sjezdové lyžování a dokonce i lanovky, stačí si jen vybrat, jestli vyzkoušíte prudší svahy anebo třeba naučíte děti lyžovat na mírných kopečkách.

Otevřete noviny a přečtete si třeba také o skalní horolezecké záchranné službě, získejte tipy na výlety do polského příhraničí, nechte se inspirovat k návštěvě zajímavých akcí v regionu nebo si uvařte regionální recept. Broumovsko vás uchvátí i v zimě.

Zimní pohádka

Skalní města vás úchvátí i v zimním období. Vydejte se objevovat jejich krásu.

str. 3–4

Play Broumovsko

Jedinečná interaktivní výstava Play je v Broumově otevřena až do konce února. Prozkoumejte labyrint z látky o délce více než 1 km.

str. 8

Na skok k sousedům

Přinášíme vám tipy na výlety do sousedního Polska. Navštívit můžete třeba podzemí.

str. 14–15

TURISTICKÁ OBLAST
**KLADSKÉ
POMEZÍ**

www.kladskepomezí.cz

Na běžkách po Broumovsku

Nechte se zlákat upravenými trasami ve skalách i v dalších oblastech chráněné krajinné oblasti

Broumovsko, oblast plná přírodních a architektonických krás, láká návštěvníky nejen v létě, ale i v zimě, kdy se všechny místní skvosty ukrývají pod nadýchanou sněhovou peřinou, která se za slunečných mrazivých dní třpytí, jako by byla pokryta tisíci diamanty. K objevování těchto míst napomáhá množství upravovaných běžec-
kých tratí, kterými je celá oblast protknuta. Milovníci bílé stopy se tak mohou vydat na toulky po okolí Broumovských stěn, Javořích hor, do blízkého polského pohraničí

nebo do okolí Adršpaško-teplických skal. Tam bychom vás také dnes rádi pozvali – na výlet, jehož trasa vás provede po zasnežených kopcích a kopečcích mezi Teplicemi nad Metují a Adršpachem. Nechte se zlákat a vydejte se s námi na jízdu zimním králov-
stvím.

Mnoho dalších běžkařských tras je upravováno nejen na Broumovsku, ale také v oblasti celého Kladského pomezí. Veškeré informace a tipy na www.ski.kladskopomezí.cz.

Lyžařská trasa Teplice nad Metují – Zdoňov – Adršpach – Jiráskovy skály – Teplice nad Metují

polem směrem k severu. Po 1 km přetne-
me polní cestu a pokračujeme 500 m,
kde křížíme další polní cestu a začínáme
mírně stoupat stále severním směrem na
nejvyšší bod horizontu (1,5 km). Podél
špičky lesa sjedeme krátkým úvazem, kde
narazíme na „malý zdoňovský okruh“. Po-
kračujeme mírně doprava napříč loukou
k dalšímu lesíku (1 km), následuje sjezd
na dno údolíčka, z něhož severovýchod-
ním směrem vystoupáme k pomníku smí-
ření pod Bukovou horou (1 km). U po-
mníku se stáčíme kolmo vlevo sjezdem
podél lesa (jedno technicky náročnější
místo) a po louce na dno dalšího údolí
(1 km). Zde ostře vpravo a zprvu mírným
stoupáním, později klesáním se širokým
údolím stáčíme na severozápad směrem
k horní části Zdoňova (2 km). Křížíme
silnici a přes mostek pokračujeme po vět-
šinou neposypané místní komunikaci asi
1,5 km dolů vesnicí (posledních 200 m
po silnici) k mostu u č. p. 184, za kterým
odbočíme doprava opět na stopu. Po krát-
kém stoupání jedeme dál údolím kolem
kapličky, kde se napojíme na žlutou tu-
ristickou značku a pokračujeme do sedla
pod Křížovým vrchem a odtud příjem-
ným sjezdem na parkoviště do Dolního
Adršpachu.

Přejedeme hlavní silnici a po zelené
tur. zn. se vydáme asi 300 m k Hotelu
Lesní zátiší, kde kousek za ním podél
kolejí začíná okruh kolem Ozvěny. Na-

pojíme se na okruh, projedeme pod Ha-
vraním městem a dál až na rozcestí Pod
Hradem. Zde se napojíme na červenou
tur. zn. a pojedeme vlevo do prudkého
stoupání a dál zvlněným terénem 4,5 km.
Od Liščího sedla následuje 1 km dlouhé
stoupání po žluté tur. zn. až k rozcestí
Pod Zvětralým vrchem, odkud trasa dál
vede zhruba 3 km přes louky a vně ko-
lem lesa objíždí vrch Čáp. Dojedeme do

osady Skály a až k zámku Bischofstein
pokračujeme po žluté tur. zn. Odtud pak
dál asi 3 km po mírně posypané silnici
a lesem po modré značce až nad rozcestí
Nad Kamencem, kde přes louky dojde-
me ke kempu na Kamenci. Odtud pak již
jen z kopce dolů dojedeme do centra a na
vlakovou či autobusovou zastávku.

Klára Borůvková
Foto: Jan Zálšíš

Adršpach překvapí v každém ročním období

Adršpašské skály navštívila většina z nás na školním výletě na konci jara nebo při letní návštěvě Broumovska. Málo návštěvníků skalního města si ale uvědomuje, že skály je možné navštívit celoročně a každé roční období má ve skalách své nezaměnitelné kouzlo.

Na podzim se nad jezerem v bývalé pískovně u vstupu do skal často vznáší mlžný opar, což je jedinečný zážitek, který většina letních návštěvníků nezažije. Kouzlo skalních útvarů umocňují okolní stromy svou barevnou paletou listů, a atmosféra ve skalách se tak na podzim mění každým dnem.

Panuje zažitá představa, že s koncem prázdnin končí i možnost projít si skalní město, ale opak je pravdou. Až do konce října jsou ve skalách zajištěny stejné služby jako v letních měsících, při plném provozu lodiček s převozníky na skalním jezírku a průvodci zdarma pro (ideálně objednané) skupiny návštěvníků.

V listopadu začíná podzimně-zimní sezóna, kdy už vzhledem k teplotám není možné zajistit plavbu na lodičkách. Skalní město je přístupné celé a návštěvníci nejsou o nic ochuzeni, naopak si mohou skály prohlédnout po ránu v novém – jinovatkou oděném hávu a po celý den za téměř absolutního ticha. S prvním přívalem sněhu začneme, pokud bude potřeba, denně prohazovat cestu skalním městem k Velkému (v zimě zamrzlému) vodopádu. Zajištěna je tak celoročně průchodnost poloviny skalního okruhu, druhá polovina je pro zájemce průchozí na vlastní nebezpečí. S příchodem sněhu je spojena sleva na vstupném do skalního města téměř na polovinu.

V Adršpašských skalách je otevřeno celoročně a je jen na vás, jestli se chcete kochat skalami pod barevným listím nebo sněhovými čepicemi.

Celoročně je možné navštívit i zámek Adršpach, kde je zájemcům k dispozici ex-

pozice pískovcového lezení v Adršpašsko-teplických skalách, dále první stálá expozice historie českého horolezectví připravená Českým horolezeckým svazem a expozice československých himálajských prvovýstupů. Do konce února si mohou návštěvníci osahat, očichat a ochutnat výstavu Play Orbis Pictus, která navazuje na interaktivní výstavu Play Broumovsko, tedy zahrát si na největší vodní tibetský zvon v Evropě, vyzkoušet si svých 12 smyslů nebo například odstředivou sílu.

Na zámku jsou nepravidelně pořádány cestovatelské přednášky, nejbližší je 22. listopadu cestovatelská beseda s Čestmírem Lukešem s názvem Severní stěna Eigeru v zimě a Antarktida – Země královny Maud. Zámek je od října otevřen od středy do pátku 7:30–16:00 hodin a o víkendu od 8 do 16:30 hodin.

V sobotu 6. prosince mohou návštěvníci přijet na Čertohrátky, každoročně pořádanou akci pro děti, které si mohou přímo ve skalním městě ozdobit vánoční stromček nebo potkat Mikuláše s čerty, kteří jim pomohou s plněním soutěžních úkolů. Při zpáteční cestě čeká na každého z malých účastníků drobná odměna, kdy si u ohně mohou opět buřty a zahřát se teplým čajem.

Pokud bude zima oproti té loňské bohatší na sněh, bude v Adršpachu upravováno na 30 kilometrů běžeckých lyžařských tras, jejichž výchozím místem je parkoviště v Dolním Adršpachu a navazují na trasy i v okolních obcích.

Ať už přijedete na podzim nebo v zimě, vždy vás rádi uvítáme.

Martin Holman

Foto: archiv IC Adršpach

Kontakty:

Turistické informační centrum
Adršpašské skály
tel.: 491 586 012
e-mail: info@skalypadrspace.cz

Regionální informační centrum
(na zámku)
tel.: 491 423 979
e-mail: info@zamekadrspace.cz

Indiánský solitér

Zimní pohádka

Kdo z vás by neznal pohádku o kruté Ledové královně, milém Kayovi a odvážné Gerdě. O kouzlu ledového království, jehož moc začíná s prvním sněhem a končí při rozkvětu bledulí a sněženek. Království, kde led a sníh třpytící se v paprscích zimního slunka vytvářejí kulisu bohatě zdobených zámeckých komnat, které tolik lákají ke své návštěvě.

A právě v zajetí kouzel Ledové královny a jejích poddaných se, stejně jako malý Kay, každoročně ocitají i skalní města celého Broumovska. Když napadne první sníh a jinovatka obleče skalní útvary do svého pláště, nenajdete v okolí tvora, který by té krásě odolal a nenechal se vtáhnout do tajemství příběhu, který tak dobře zná každý z nás již od útlého dětství.

Skály, ať již v Adršpachu, Teplicích, na Ostaši nebo na Broumovských stěnách, získávají v zimě novou podobu, kterou v posledních letech objevuje stále více návštěvníků. Oficiálně upravované terény pro turisty najdete v zimě jen na staré partii Adršpašského prohlídkového okruhu. V dobré obuvi a vhodném oblečení se ale můžete vydat i do ostatních skalních lokalit, které jsou sice přístupné jen na vlastní nebezpečí, ale najdete v nich řadu turistických stezek. Stezek, které pod bílým běhounem utkaným z nejčistšího sněhu a posázeným nejvybroušenějšími ledovými krystaly, dostávají nádech ještě větší majestátnosti.

Vydáte-li se v tuto dobu do Adršpachu, snadno uvěříte, že jste vstoupili do pohádky. Led a jíní tu pod taktovkou Ledové královny pokryly vše živé a člověk raději zadržuje dech, aby nějak neohrozil tu krásu. Hned za vstupem do skal vás přivítá pohled na zamrzlé jezírko, bývalou Pískovnu. Z jejího středu se vám navíc naskytne pohled na okolní stěny, který je, v ostatních ročních obdobích pro normálního smrtelníka, který neumí chodit po vodě, nemožný. Velký i Malý vodopád budete na trase hledat

marně, pod silou kouzel se pravidelně mění v unikátní ledopády a stejně jako v létě sem lákají velké množství návštěvníků. Napadlo vás někdy, jak by asi vypadal Velký vodopád, kdyby se na chvíli zastavil čas a voda by zůstala cestou dolů nehnuté stát? Tak přesně tuto podívanou vám ledopád nabídně. Znáte-li skály v létě, jen těžko uvěříte, že jste se neocitli v jiném světě. Pod třpytivou krusou ledu se skály proměnily v labyrint kouzel a tajů, do kterého se bez Gerdiny pomoci nedá proniknout.

I Teplické skály mají své ledopády, nacházejí se sice mimo hlavní turistický okruh, ale dostat se k nim není obtížné a barevné kaskády ledu pokrývající stěny skal, vás znova utvrdí v pocitu, že jste se ocitli v pohádce. Protože pouze tam je možné vidět něco tak kouzelného a tajemného. Ledopády v Teplických skalách vznikají přepadem vody z potoka přes skalní práh, který je v létě pouze vlhkou skalní stěnou, ale v zimě se mění v ledový záves neobyčejné krásy. Jejich barva, která je ovlivněna vodou přitékající ze skal, se pohybuje od čistě bílé, přes nažloutlou až po rezavou. Chráněná náměstí se v zimě mění na nádvoří zámku Ledové královny a jíním a ledem pokryté stěny soutěsek Sibíře připomínají komnaty jejího paláce. Mráz, který se tu drží až do pozdního jara, lehce vysvětluje, proč bylo tak těžké zahřát Kayovo zmrzlé srdce a přivést jej zpět do světa tepla, zeleně a vonících květů. Skály na jaře jsou v podstatě stejné jako Kayovo srdce, jen místo Gerdina objetí čekají na to, až je do své náruče vezme jarní slunko a doufají, že jeho paprsky

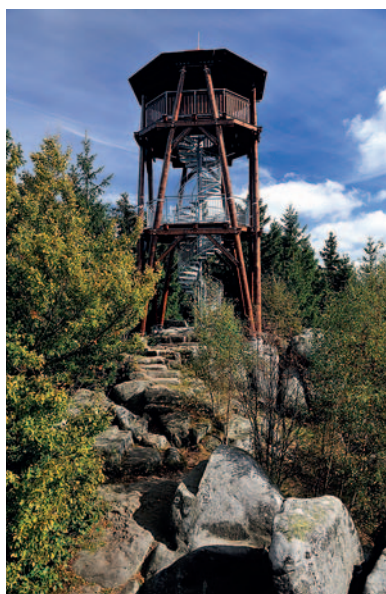
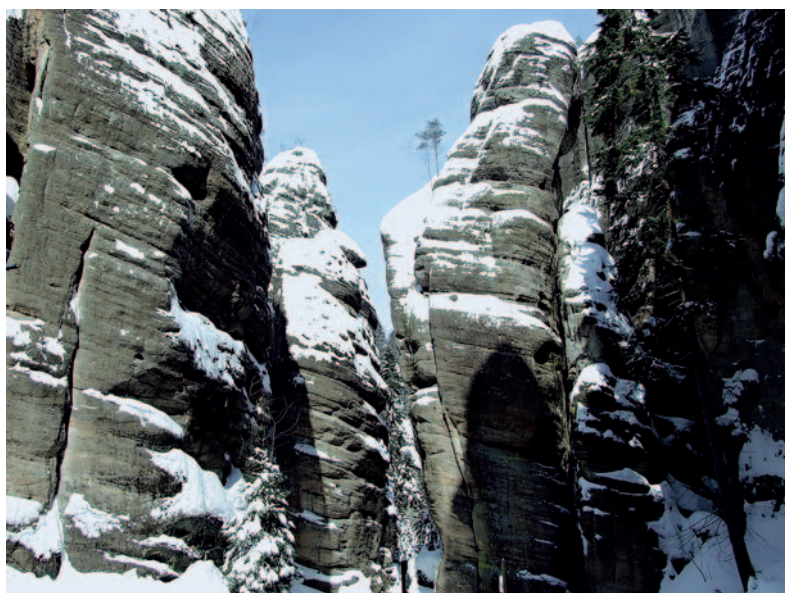

budou dost silné, aby postupně pronikly do všech malebných zákoutí.

Stejně jako stojí za to, přečíst si občas pohádku, kterou jsme již někdy, možná dávno, četli, stojí za to i opakovaně vyrazit

do zimních skal. Krása, kterou tu spatříte je díky rozmarům Ledové královny pokaždé trochu jiná, i když v jednom určité stejná – pokaždé stojí za to. **Martina Tauchmanová**

Foto: archiv IC Teplice nad Metují

Rozhledna Čáp

Teplické skály a jejich okolí mají od letošního září další turistickou zajímavost, která nabídne návštěvníkům této oblíbené lokality nezapomenutelný zážitek v podobě výhledů na blízké i daleké okolí a dá jim možnost nahlédnout na svět tak trochu z „čapí“ perspektivy.

Dne 10. září 2014 se nejvyšší bod Adršpašsko-teplických skal, vrchol Čáp (786 m n. m.), dočkal své vlastní rozhledny. Stalo se tak v rámci projektu „Místa plná rozhledů v Euroregionu Glacensis“.

Montáž stavby takových rozměrů, jako je rozhledna, se může ve zdejších prostředí zdát na první pohled skoro nemožná a velice náročná. Přístupové podmínky na Čápa neposkytují prostor pro dopravu větších věcí, než je svačina v batohu každého řádného turisty. Proto musela být pro přepravu jednotlivých dílů, ze kterých byla rozhledna složena,

zvolena moderní technika. Když to tedy nešlo po zemi, šlo to vzduchem – většina velkých dílů byla dopravena pomocí vrtulníku, bez kterého by se tedy několikahodinová montáž nemohla uskutečnit.

Pokud se chystáte zbrusu novou rozhlednu navštívit, a nestihli jste to při slavnostním otevření, které proběhlo v sobotu 20. září 2014, nevadí. Od tohoto data je rozhledna přístupná veřejnosti kdykoliv a bez omezení.

Pokud byste chtěli Čáp navštívit v rámci pěší turistiky po okolí Teplic nad Metují,

doporučujeme jít z města po zelené turistické trase na Kamenec, dále pak přes Lokomotivu a pokračovat po zelené až na vrcholek nejvyššího bodu Adršpašsko-teplických skal. Druhá varianta, kratší, vede také z města po zelené na Kamenec, kde poté u sjezdovky odbočíte na modrou a pokračujete dál k zámku Bischofstein, odkud je to na vrchol Čáp už jen kousek. Nejkratší variantou je cesta autem do osady Skály, odkud dojdete k rozhledně po zelené turistické trase za necelou půlhodinku.

Matyáš Brandejs
Foto: Jan Zális

Skalní záchranná služba Broumovsko

Adršpašsko-teplické skály, Křížový vrch, Broumovské stěny, Ostaš... Severní část Kladského pomezí je díky jedinečným skalním městům magnetem pro turisty i horolezce. Přesto, že jsou v uvedených terénech značené trasy, často i upravené turistické chodníčky, jedná se o náročný terén, který by nikdo neměl podceňovat.

Vyplývá to i ze statistik a zpráv Skalní záchranné služby (SZS) Broumovsko, která je téměř 15 let pro náš region obdobou horské služby. SZS vznikla v lednu roku 2000 jako dobrovolné občanské sdružení, které bylo založeno z iniciativy turistů, horolezců a hasičů v okrese Náchod pro potřeby a ochranu ve skalních oblastech Chráněné krajinné oblasti Broumovsko. Ještě téhož roku se Skalní záchranná služba stala kolektivním členem Českého červeného kříže.

Členové SZS, kterých je okolo 30, pomáhají profesionálním složkám Integrovaného záchranného systému při záchranných akcích v náročném terénu, při úrazech turistů a horolezců ve skalních terénech CHKO Broumovsko. Podílejí se na lokalizaci a na zajištění přístupu k místu nehody vč. navigace Letecké záchranné služby, zajišťují především poskytnutí první předlékařské pomoci, vyproštění postižených z nepřístupných míst, transport postižených v nepřístupném terénu k dopravním prostředkům a pomoc při pátracích akcích po pohřešovaných osobách v neznámém a nebezpečném terénu.

Skalní záchranná služba působí v oblasti s celkovou rozlohou 410 km², ve které se nachází přes 300 km značených pěších a více než 100 km cyklistických tras a navíc tisíce horolezeckých výstupových cest. Působnost sdružení je územně rozdělena na tři dílčí celky, které jsou orientačně velmi náročné: Adršpašsko-teplické skály, Ostaš a Broumovské stěny.

Nehody a úrazy se v těchto oblastech stávají v poměrně velké vzdálenosti od komunikací. Přístup ke zraněným a jejich transport k místům, kam dojde Zdravot-

nická záchranná služba, bývá často komplikovaný. V minulosti řešili tyto nehody zdravotníci společně s hasiči. Přesto, že u hasičů existuje specializace pro záchranné práce ve výškách, existovalo několik zásadních problémů. Hasiči ani zdravotníci neznají podrobně skalní terény a nejbližší stanice profesionálních hasičů a ZZS je cca 25 km daleko. Často se stávalo, že zraněného dlouho hledali a mnohdy transportovali ne zrovna nejlepší trasou k vozidlu. Členové Skalní záchranné služby mají specifické dovednosti a neocenitelnou znalost terénu.

Členové SZS musí složit zkoušku (lezení, znalost terénu, první pomoc, záchrana z výšek a hloubek) a každý rok procházejí výcvikem. V hlavních turistických sezóně, v letních měsících, zajišťují hlídky v Adršpašských skalách.

Nejčastějšími příčinami zásahů Skalní záchranné služby je podcenění základních věcí – špatný odhad času potřebného ke zdolání trasy ve zvoleném terénu, nevhodné nebo nedostatečně vybavení či přecenění vlastních schopností. Turisté tak často zůstanou ve skalách potmě, bloudí v roklích, nejsou schopni se dovolat pomoci, jsou dehydrovaní. V horolezeckých případech často dochází k tomu, že do lezeckých cest vstupují i lidé, kteří nemají potřebné zkušenosti a znalosti (jedná se o chyby prvolezců, chyby při jištění, chyby při poskytování první pomoci apod.), pohybují se mimo značené turistické trasy, svoji roli hraje i nepozornost nebo přeceňování vlastních možností.

Jak bychom měli postupovat v případě, kdy k nehodě nebo podcenění vlastních schopností ve skalách dojde? Co dělat, abychom minimalizovali čas, kdy se nám dostane pomoci?

V případě úrazu je třeba poskytnout předlékařskou první pomoc, která je v našich možnostech, a přivolat pomoc (tísňové linky 150, 155, 158 nebo 112). Dispečeri Zdravotnické záchranné služby nebo Hasičského záchranného sboru mohou poradit, jak si dále počínat. V případě špatného signálu, což může ve skalních oblastech nastat, je nutné snažit se vystoupit o několik výškových metrů. Důležité je srozumitelně (!) nahlásit místo a pokud je nám znám, tak i mechanismus úrazu (to může být především u pádů důležitá informace pro zajištění vrtulníku k sekundárnímu transportu přímo do nemocnice v Hradci Králové, případně do nemocnice v Liberci).

Pro představu uvádíme, jaký je postup u složek Integrovaného záchranného systému při nahlášení nehody:

Zdravotnická záchranná služba po převzetí hlášení požádá v případě, že je potřeba tzv. technická pomoc (vyproštění

z nepřístupných míst, transport a podobně) o spolupráci operační středisko HZS v Hradci

Králové. To vyšle výjezdovou skupinu z Broumova a z Velkého Poříčí, kde je k dispozici „lezecký speciál“ (automobil vybavený technikou a materiálem pro záchranu z výšek a hloubek) se speciálně vycvičenou posádkou. Dále pak operační důstojník HZS vyšle hromadnou SMS všem členům SZS, kde je uvedeno, o jakou pomoc se jedná a místo srazu, případně podle závažnosti nehody zajistí vrtulník Letecké záchranné služby. V případě, že je o pomoc požádána přímo SZS, mohou tuto SMS vyslat velitelé skupin SZS, a vše oznámí operačnímu důstojníkovi HZS a ten zajistí ostatní. Mezi zdravotnickou záchrannou službou, hasiči a SZS existuje velmi dobrá spolupráce, řada hasičů je zároveň členy SZS. Hasiči spolu se SZS disponují perfektním vybavením pro záchranu z výšek, pomáhají zdravotnické záchranné službě s transportem zdravotnických prostředků na místo nehody a zajišťují transport zraněného k dopravním prostředkům (sanita, vrtulník). Pro východisko k pomoci v nepřístupném terénu jsou dohodnuta tzv. kontaktní místa (místo, kam lze dojet sanitou) a místa vhodná pro přistání vrtulníku LZS.

Z uvedených skutečností vyplývá, že svépomoc při poskytnutí první pomoci je nezbytná pro přežití i v Adršpašsko-teplických skalách a Broumovských stěnách. Profesionální pomoc lze očekávat cca do 20 minut, pokud je místo nehody poblíž komunikace, kam se dá dojet autem. Dále pak záleží na odlehlosti od těchto komunikací. O víkendech (v letních měsících), kdy drží SZS službu v Adršpachu, případně pokud je někdo ze členů SZS z oblasti, je doba závislá na vzdálenosti v terénu od vstupu do skal. Toto ovšem platí jen pro Adršpach, pro ostatní skalní oblasti potom spíš náhodně.

Ve skalních oblastech v působnosti SZS je rozmístěno 11 stanovišť první pomoci s nosítky a obvazovým materiálem. Vybavení přístřešků se ale kvůli vandalismu některých turistů daří udržovat velmi obtížně.

Jak můžeme předejít potřebě zásahu Skalní záchranné služby? Na co dbát nebo čeho se naopak vyvarovat?

- Mít základní znalost orientace v terénu a v mapě a mít u sebe mapu oblasti, nejlepší v měřítku 1:25 000.
- Pohybovat se pouze po značených turistických stezkách, v případě ztráty orientace se vrátit zpět ke značce, kterou jsme viděli naposledy a od ní se snažit najít další pokračování.
- V případě pohybu ve skupině je velice vhodné zajistit, aby na sebe všichni členové skupiny počkali na každém rozcestí a nemohlo tak dojít k jejímu nechtěnému rozdělení.
- Používat pevnou obuv, počítat s možností změny počasí.
- Odhadnout časovou náročnost trasy v závislosti na terénu a vzdálenosti.
- Vést v patrnosti, že v hlubokých roklích často nefungují mobilní telefony ani méně citlivé přístroje GPS a i ty opravdu kvalitní vykazují značné nepřesnosti.
- Nepodceňovat vlastní fyzickou zdatnost. Především v zimních měsících, v případě vyšší sněhové pokrývky, jsou méně frekventované turistické trasy fyzicky velice náročné.

Dbejte doporučení profesionálů, ať si z pěší turistiky, cykloturistiky i zdolávání skalních vrcholů v Kladském pomezí odnesete jen mnoho krásných vzpomínek a zážitků.

Jana Rutarová a Bohumil Šustek,
náčelník SZS

Zdroj: zprávy o akcích SZS, prezentace SZS – MUDr. Martina Poučová, www.szsb.cz

Horolezecká chata v Teplických skalách

Staronová chata na Skalním náměstí v samém centru prohlídkového okruhu Teplických skal vyrostla během letošního léta a je milým důkazem toho, že když se chce, všechno jde a že i v dnešní době se najde dost lidí, kteří jsou ochotni podpořit dobrou věc.

Již na počátku 19. století, dávno před tím, než se narodil kdokoli z nás, stávala v Teplických skalách horolezecká chata, původně označovaná jako „Salaš“. Ta byla svědkem otevření prohlídkového okruhu skal v roce 1824 a od té doby po celá dlouhá léta sloužila nejprve výletníkům a průvodcům, později především horolezcům při údržbě skal. Bohužel roku 1989 vlivem nešťastné nehody se starými kamny chata lehla popelem a nezbylo z ní nic víc než kamenná podezdívka. Nyní, pětadvacet let od onoho osudného požáru, se místním nadšencům, převážně z řad horolezců, podařilo chatu obnovit a vrátit tak Teplickým skalám jeden z jejich symbolů, který s nimi lidé po více než celé jedno století spojovali. Proč až po pětadvaceti letech? Postavit cokoli na území Národní přírodní rezervace Adršpašsko-teplických skal, kde nad ochranou přírody bedlivě bdí Správa CHKO Broumovsko, není totiž nic jednoduchého a rozhodně nic pro ty, kteří nejsou obdařeni víc než štedrou dávkou trpělivosti. Po

vynaložení mnoha času a spousty úsilí získali horolezci povolení chatu obnovit – avšak za podmínky, že nebude použita žádná těžká technika, která by Teplický skalní okruh mohla poškodit. Horolezci samotní chtěli navíc postavit chatu, která by přesně kopírovala tu původní a tomu podřídili i použité pracovní nástroje a techniky.

Před začátkem samotné rekonstrukce bylo nutné ze všeho nejdříve odnosit odpad, který se za všechny ty roky v okolí vyhořelé chaty nahromadil – a to v náručích či na zádech, po svých nohách, až k východu ze skal. Zrovna tak nový materiál na opravu, veškerá prkna a trámy, bylo nutno opět vlastními silami nanosit až na místo, kde práce probíhaly. Horolezecká chata se přitom nachází až v samém srdci Teplického skalního okruhu, na Skalním náměstí, kde se modrá turistická trasa dělí na dvě

cesty – k Chránovému náměstí a k Sibiři. Všichni dobrovolníci, kteří se do akce zapojili, museli tedy se svým nákladem absolvovat dva kilometry nerovným terénem, včetně výstupu do kopce pod hrad Strmen. Přímou na Skalním náměstí se potom začala nová chata montovat a stavět.

Do procesu obnovy se zapojila celá řada místních lezců, nadšenců a dobrovolníků – někteří finančními příspěvky, jiní doslova „vlastními rukama“. Několik týdnů lidé (včetně dětí a turistů) přinášeli do skal jednotlivé části budoucí chaty, včetně dříví a turistů, kteří se při návštěvě skal pro celou myšlenku rychle nadchli

a při procházce skalním městem přiložili ruku k dílu. Na financování projektu se potom složili sami místní horolezci a lidé, jimž osud chaty a skal není lhostejný – peníze bylo možno zaslat buď přímo na účet, nebo vhodit do jedné ze dvou pokladniček, z nichž jedna stála napevno v teplickém infocentru a druhá putovala po místech, kde se zrovna něco dělo. Celá rekonstrukce vyšla řádově na půl milionu korun.

Mnoho hodin náročné práce mnoha lidí má však nádherný výsledek – novou horolezeckou chatu, přesně v těch místech, odkud ji před čtvrt stoletím smetly plameny. Na novou chatu však mohou být všichni návštěvníci skal a místní obyvatelé obzvlášť hrdí – vznikla totiž zcela z iniciativy lidí a nadšenců, kteří dali dohromady potřebné peníze a vlastníma rukama ji posadili zpět na kamennou zídku, kam odjakživa patřila. Chata byla oficiálně otevřena a slavnostně pokřtěna v sobotu 27. září 2014 a Teplické skály tak získaly další příběh, který budou moci vyprávět svým budoucím návštěvníkům...

Kristýna Cibulková

Přijďte se projít Broumovem i v zimním období!

V minulém roce vznikla v Broumově městská pěší trasa zaměřená především na poznávání turisticky atraktivních míst a památek města.

Putování za poznáním si může užít každý návštěvník Broumova, a to i v zimním období! Stačí jen navštívit Informační centrum Broumovska na Mírovém náměstí, kde zvědavý turista obdrží plánek města s vyznačenou pěší trasou, a může se vydat na působivou cestu Broumovem. Trasu lemují stanoviště a na každém z nich je dřevěná tabule s informacemi a zajímavostmi o konkrétním místě. Broumovská trasa se skládá z 11 zastavení, a to nejen u turisticky nejvyhledávanějších míst. Dvě zastávky jsou situovány v extravilánu Broumova v nezastavěném prostředí, návštěvník má

tedy blízko k přírodě. Na jiném stanovišti je pěkná vyhlídka s posezením. Tuto nenáročnou pěší trasu může zdat každý,

v kterémkoliv ročním období. Má celkem 10 km a je vhodná pro pěší turisty, cyklisty i pro rodiny s dětmi a kočárky. Mapa trasy

s popisky je k dispozici jak v českém, tak i v polském jazyce.

Lucie Lesáková

Foto: Archiv IC Broumov

Interaktivní výstava Play Broumovsko

Vydejte se do světa fantazie, bádejte, tvořte, smějte se, zahodte předsudky a společně si hrajte.

do konce února 2015

**PLAY
BROUMOVSKO**

PROJEKT INTERAKTIVNÍCH VÝSTAV
PRO VŠECHNY SMYSLY

Rozvíjejte svou tvořivost, fantazii a zažijte neopakovatelné okamžiky na výstavě Play Broumovsko, která je pro všechny příznivce otevřena v textilních areálech Veba a. s. v Broumově až do konce února roku 2015.

Unikátní projekt, který po celém světě během jeho 14leté éry navštívily již 3 miliony návštěvníků, je nyní v Broumově. Stejně tak jako na dalších místech (Paříž, New York, Praha, Linec a další) je i zde dotýkání a užívání exponátů nejen povoleno, ale je klíčem k plnohodnotnému zážitku z celého projektu. Výstava je umístěna na více než 4 500 m² v budově přádelny textilních závodů Veba a. s. v Broumově a každý návštěvník prochází spletitým labyrintem z vebských látek, kterých je v obou výstavních sálech více než 1 km. Mezi vystavenými objekty jsou k vidění kousky od Milana Caise, Ondřeje Smeykala, Petra Lorence a mnoha dalších. Chybět samozřejmě nemohou exponáty od Petra Nikla. Některé z vystavených instalací byly již představeny v rámci předchozích výstav cyklu, jiné jsou nové, vytvořené speciálně pro potreby PLAY Broumovsko.

Jedna místnost plná zvuků, světla a postupně i barev. Druhá tmavá, znějící zase trochu jinak a plná blikajících a barevných svítidel a diod. Jsou vidět stíny, slyšet zvuky, ale co je vydává, to je pokadě takovým malým tajemstvím. Na výstavě těžko potkat člověka, který by se alespoň na chvíli nevrátil do dětských let. Návštěvníka, který by se neusmíval a nepodlehli hře. Prostě... Play!

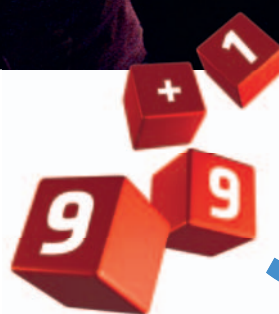
Pro všechny návštěvníky připravuje v průběhu celé výstavy realizační tým také doprovodné akce, workshopy a tematické dny. Rodiny s dětmi mohou využít například „Ateliéru okamžité fotografie“ a vy-

zkoušet si práci s Polaroidem nebo si vytvořit „Vlastní umělecký obraz“, kdy mohou na velké plátno, pomocí několika vybraných technik namalovat vlastní umělecký obraz, který si odnesou následně domů. Od září 2014 jsou navíc do prostoru výstavy instalovány nové objekty s názvy Klobouk, Brucící roury a Létající objekty. Výstava tak ve své polovině nabízí všem nadšencům (i těm, kteří se do labyrintu vrací vícekrát) znovu něco nového a neopakovatelného. Za první půlrok navštívilo výstavu více než 30 000 návštěvníků a pro zimní období je to ideální místo pro pohodový výlet. Po zdolání celého labyrintu je k dispozici zázemí Kavárny Veba a. s., která nabízí teplé a studené nápoje, lehké občerstvení a také klidovou zónu pro všechny. Děti si například mohou pohrát v „moři polštářů“ – zavrtat se mezi polštáře nebo jen tak odpočívat.

Výstava je až do konce února otevřena denně kromě pondělí od 10:00 do 18:00 h. Otevřeno je ve všechny státní svátky a speciální otvírací doba je připravena také na vánoční čas. Podrobné informace sledujte na www.playbroumovsko.cz.

PLAY Broumovsko není jen hravé, ale navíc ve spolupráci s Proregiony.cz podporuje rozvoj regionu soutěží s názvem 99 + 1 Broumovsko oSOBně. Princip soutěže spočívá v tom, že každý návštěvník výstavy získá zdarma ke vstupence hrací kartu a po registraci může začít při návštěvě památek, zajímavých kulturních akcí a běžných nákupů na Broumovsku sbírat etikety od partnerů, jimiž jsou regionální výrobci, obchodníci a podnikatelé. Soutěží se o osobní

BROUMOVSKO
oSOBně
VELKÁ REGIONÁLNÍ SOUTĚŽ

automobil a k zařazení do slosování stačí ze všech 100 etiket získat jen 70 etiket. V případě, že máte pocit, že by se vám nepodařilo nasbírat všech 70 etiket, nezužtejte a zkuste své štěstí třeba v měsíční soutěži s 25 etiketami. Nasbírat je, není žádný problém, vše se dozvíte na herním plánu. Každý zapojený

partner v soutěži má svou unikátní etiketu – stačí je jen nasbírat.

Objevujte region, hrajte si a soutěžte. Play Broumovsko a celý region hraje s vámi. Těšíme se na vás.

Markéta Hanušová
Foto: Jan Zálíž

Broumovský klášter ožívá i v zimě

Znáte ten zvláštní pocit ze zámků, kdy vyrazíte na prohlídku a chodíte stejnými místnostmi jako mnoho lidí po staletí před vámi? Z návštěvy broumovského kláštera na vás dýchne jiná atmosféra – plná pokory. Možná je to tím, že se jedná o nejstarší nepřetržitě obydlené místo, které na Broumovsku pamatuje osm století historických zvratů, možná tím, že jde o velmi spirituální místo, kde se duchovno stále vznáší ve vzduchu. Rozhodně ale stojí za návštěvu, klášter má totiž výletníkům stále co nabídnout.

I když už hlavní turistická sezóna skončila, broumovský klášter se před návštěvníky nezavírá. Od listopadu do března ho můžete navštívit v týdnu nebo o víkendu po objednání. Při klasických prohlídkách s průvodcem uvidíte kostel sv. Vojtěcha, Vamberecké mumie, které jsou v klášteře uloženy od roku 2000, klášterní knihovnu se 17 tisíci svazky anebo refektář, klášterní jídelnu s expozicí kopie Turínského plátna, které bylo nalezeno v klášterním kostele v roce 1999. Ani loupežnický synek Lotrando nezahálí. Můžete ho potkat při víkendových prohlídkách ve vybraných hodinách, a pokud máte nasbíráno již 7 klíčů z ostatních objektů zapojených do projektu Otevřte 13. komnatu, můžete spolu s Lotrandem také navštívit a otevřít tajemnou 13. komnatu.

V prosinci na člověka ze všech stran působí vánoční atmosféra a vychutnat si ji můžete také v klášteře. Na neděli po sv. Mikuláši jsme připravili mikulášskou akci pro děti v klášterní zahradě. Pro dospělé bude připravený horký nápoj na zahřátí. Odpočinout si od předvánočního shonu a připomenout si základní vánoční tradice můžete při speciálních adventních prohlídkách, kdy se dozvíte více o vánočních zvycích nebo třeba o tradičních vánočních barvách.

Prohlídku o čtvrté adventní neděli pak můžete spojit s vánočním koncertem v klášterním kostele sv. Vojtěcha a s adventními trhy v areálu kláštera, kde se opět představí regionální výrobci mléčných výrobků, uzenin, pečiva, ale taky šperků, keramiky nebo dřevě-

ných hraček. Broumovský klášter otevře své dveře také o vánočních svátcích, a to na Boží hod vánoční a na sv. Štěpána. Na tyto vánoční prohlídky je ideální přijít s rodinou a s příbuznými a ochutnat malé vánoční občerstvení.

Na každou návštěvu kláštera v podzimních či v zimních měsících doporučujeme pořádné teplé oblečení. Zmrzlé ruce si pak můžete ohřát o hrnek horkého moku v klášterní kavárně Café Dientzenhofer, která se nachází v areálu benediktinského kláštera a nabízí všem zájemcům příjemné posezení v unikátním prostředí objektu bývalého klášterního gymnázia. V zimě si vyberete z rozšířené nabídky vynikajících čajů a v přípa-

dě, že nebudete mít chuť na horký nápoj, můžete si zvolit z velkého množství vín z benediktinských sklepů. Pro děti je připravena dětská káva nebo sladké palačinky. Nakoupit zde také můžete drobné dárky, jako jsou regionální produkty, pravý český granát nebo knihy.

Více informací o všech aktivitách v klášteře naleznete na www.klasterbroumov.cz.

Přijďte strávit čas v příjemném prostředí benediktinského kláštera.

Dana Černetová

Foto: Archiv Klášter Broumov

Výstava papírových betlémů v muzeu papírových modelů v Polici nad Metují

aneb před Vánocemi i to nejhodnější dítka spíše dravé zvěři podobno...

VERNISÁŽ:

sobota 8. 11. 2014 od 15 hodin

VÝSTAVA:

9. 11. 2014 – 11. 1. 2015 (všední dny od 9–15 hodin, víkendy, prázdniny a svátky od 9 do 17 hodin)

Muzeum papírových modelů je nejen místem poznání, ale i zábavy. Výstava představí řadu regionálních papírových betlémů, především z dílny akademického malíře z Jaroměře – Jiřího Škopka, který se narodil 21. 7. 1933 ve Velimi. Z kolínského gymnázia odešel na sklářskou školu, kde studoval obor malba skla. Na popud malířky Dany Sokolové zkusil přijímací zkoušky na Vysokou školu uměleckoprůmyslovou a jako jediný byl přijat ke karikaturistovi Antonínu Pelcovi. Nakonec skončil u známého výtvarníka, básníka, dramatika, svého času organizátora zahraničních výstav a sběratele umění, Adolfa Hoffmeistera, na oboru filmová grafika a karikatura. Škopek tak dostal školu umělce, který se dnes řadí k předválečným osobnostem, jež formovaly českou avantgardu. Jiří Škopek dnes žije a tvoří v Jaroměři. Věnuje se především malbě a kresbě. Restauruje, zabývá se volnou i užitkovou grafikou, medailérstvím i knižní vazbou a ilustrací. Vydává pohlednice a papírové betlémy.

K výstavě papírových betlémů Muzeum papírových modelů v Polici nad Metují připravilo bohatý doprovodný program. Nečekejte však obyčejný výklad průvodce, ale hravé vzdělávací programy pro všechny generace. Součástí výstavy budou tvůrčí dílny, během kterých si zájemci budou moci betlém vlastnoručně vytvořit! K dispozici budou zábavné pracovní listy, které vás provedou výstavou. Nabízíme k prodeji široký sortiment papírových betlémů. Dílna je každý den otevřena přímo v expozici.

Doprovodný program výstavy: Vyfoť betlém u vás doma!

Do 10. ledna přidejte fotografii vašeho domácího betlému na facebook MPM nebo zašlete na e-mail info@mpmpm.cz. Ty nejzajímavější odměníme!

Darujte betlém Malým Svatoňovicům a obohaťte jejich velkolepou sbírku a každoroční výstavu betlémů!

Máte doma papírový betlém nazbyt? V Malých Svatoňovicích se o něj dobře postarají. Přineste ho nebo zašlete do Muzea papírových modelů.

Program pro školní skupiny: Komen-

tovaná prohlídka výstavy a muzea. Tvořívá dílna tematicky zaměřená k probíhající výstavě a věku skupiny. V ceně je lektor, veškerý materiál, čaj a pracovní listy. Cílová skupina: MŠ, 1.–5. třída ZŠ, 6.–9. třída ZŠ, víceletá gymnázia. Délka programu: dle časových možností účastníků 45–90 min. Cena: 40 Kč žák, pedagogický doprovod zdarma, min. 15 dětí.

Neděle 21. 12. 2014 od 14 hodin QUILLING Z PAPÍRU

Workshop, kde si osvojíte zajímavou techniku. Vánoční hvězdy a dekorace nejen na stromek.

Vhodné pro všechny věkové kategorie. V ceně je zahrnut lektor, materiál a drobné občerstvení. Vstupné: děti do 6 let zdarma, ostatní 40 Kč.

Středa 24. 12. 2014 od 10 do 16 hodin ŠTĚDRÝ DEN V MUZEU PAPÍROVÝCH MODELŮ

Papírové tvoření, koledy, soutěže a výstava betlémů. Přijďte si vyrobit malý dárek na poslední chvíli, nebo si jen s námi ukrátit čekání na Ježíška. Vstupné: děti do 6 let zdarma. Ostatní 40 Kč.

Pátek 26. 12. 2014 od 15 do 18 hodin KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY NA SV. ŠTĚPÁNA

Komentované odpoledne, dílna a dětský koutek v Muzeu papírových modelů. Vstupné: děti do 6 let zdarma, ostatní 40 Kč.

Více informací na webu www.mppm.cz, nebo na tel. 777 828 657 a e-mailu: info@mpmpm.cz.

Martina Váňová

Foto: archiv Muzeum papírových modelů

Vyzkoušejte POLICKÝ QUEST

Pokud máte rádi procházky, poznávání a trochu zábavy k tomu, vyzkoušejte Polický quest. Jedná se o hledáčku, určitou formu stopované, jak lze zjednodušeně questing, který se v poslední době stává oblíbenou formou seznámení se s místem, také nazvat. Start polického questu je v informačním centru na náměstí, kde dostanete tištěnou skládačku s jednoduchou mapkou města a dlouhým veršovaným textem. Ten vás po-

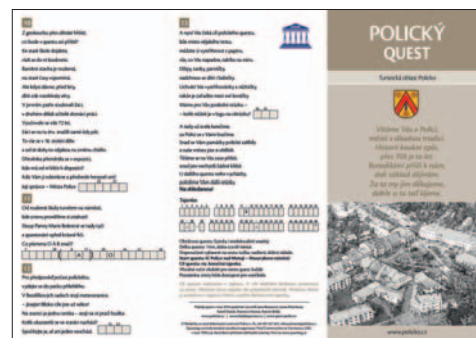
vede z jednoho místa na další, kde budete hledat různé detaily, počítat, poznávat významná jména i letopočty z historie Police nad Metují. Odpovědi na otázky a řešení jednotlivých hádanek budou postupně skládat znění koncové tajenky. Ta vám prozradí cíl questu, v němž získáte drobnou odměnu za svou snahu.

Trasa polického questu je fyzicky nenáročná, prochází centrem města a lze ji

absolvovat i s kočárkem apod. K jejímu zdolání potřebujete jen tužku, umět číst, dobře si všimnout okolí a být schopen sledovat detaily. Stačit by vám měla cca hodina času.

Skládačku Polického questu můžete získat také na www.questing.cz a www.policko.cz

Jana Rutarová

Lyžařské areály v regionu

Skiareál Kamenec – Teplice nad Metují

Skiareál Kamenec se nachází v Teplicích nad Metují v městské části Kamenec. Skiareál je vybaven rolbou a sněžnými děly, která spolu s klimatickými podmínkami, zajišťují dobrou kvalitu povrchu svahu. Celková délka sjezdovky je 500 m, přičemž od poloviny se rozvětluje do dvou různě náročných úseků, které jsou vhodné jak pro začátečníky, tak pokročilé, pro rodiny s dětmi nebo školní výcvikové kurzy. V areálu je parkoviště, půjčovna lyží, stánek s občerstvením, lyžařská škola a možnost večerního lyžování.

Provozní doba: po–ne 9:00–17:00 h., večerní lyžování: út, čt, so 17:00–20:00 h.

Kontakt: www.skikamenec.cz; myska.radek@iol.cz; +420 777 117 907

Lyžařský vlek „Na Nebíčku“ v Polici nad Metují

Vlek má délku 250 m, převýšení 32 m a horní stanice je ve výšce 500 m n. m. Svah je bez terénních vln a skvěle slouží nejen dětem, ale i začínajícím lyžařům. V provozu je pouze za vhodných sněhových podmínek. Večerní lyžování s umělým osvětlením.

Provozní doba: informace o provozní době na níže uvedeném tel. čísle.

Kontakt: www.policko.cz; +420 491 509 999

Skiareál Janovičky u Broumova

Jedná se o menší příjemný areál rodinného typu s třemi kratšími sjezdovými tratěmi vhod-

nými pro začátečníky. Celková délka tratě je 980 m, k dispozici jsou dva vleky, jeden dětský provázkový a navíc menší snowpark. V areálu je parkoviště, občerstvení, skiservis, půjčovna lyží, lyžařská škola a možnost večerního lyžování.

Provozní doba:

po–pá 9:00–12:00 a 13:00–16:00 h., so–ne 9:00–16:00 h.,

večerní lyžování: út, čt, so 17:00–20:00 h.

Kontakt:

www.lkbroumov.cz; +420 603 529 799, +420 775 160 924

Skiareál Machov

Lyžařský areál Machov leží v nadmořské výšce 550–590 m n. m. Uspokojí svými parametry jak děti a začátečníky, tak i náročnější sjezdaře. Z horní stanice vleku je při příznivém počasí nádherný výhled na Krkonoše. V areálu je parkoviště a občerstvení.

Provozní doba: po–pá 13:00–16:30 (17:00) h., so–ne 9:00–16:30 (17:00) h.

Kontakt: www.vlekmachov.wz.cz; +420 491 547 103, +420 602 254 123

Halových sportů si užijete také v zimě

Pro milovníky halových sportů nabízíme několik tipů, jak strávit volný čas.

VÍCEÚČELOVÉ SPORTOVIŠTĚ V TEPLICÍCH NAD METUJÍ

Teplice nad Metují vás zvou nejen na lyže do SKI areálu Kamenec, ale zahrát si zde můžete tenis, ricochet, volejbal, nohejbal či fotbal. Sportcentrum T. n. M. je k dispozici nejen registrovaným sportovcům, ale především široké veřejnosti.

Sportoviště: plocha 51 x 36 m s povrchem umělé trávy, v zimě zastřešena nafukovací halou, squashový kurt, posilovna, masérna.

Sporty, které zde lze provozovat: tenis, volejbal, florbal, házená, nohejbal, sálová kopaná, badminton, basketbal, stolní tenis, squash, posilování.

Občerstvení: na recepci sportoviště.

Bezbariérový přístup: ano

Provozní doba ve sportcentru

v měsících listopad – březen (zimní období) od 8:00 do 21:00 hod.

a) ve dnech školního vyučování je možné telefonicky nebo přímo v recepci rezervovat volné hodiny – v době od 9:00–13:00 a 15:00–21:00 hodin v zimním období;

b) mimo dny školního vyučování – v době od 8:00–12:00 a 14:00–21:00 hodin v zimním období

www.sportcentrum.teplicenadmetuji.cz

SPORTOVNÍ HALA BROUMOV

Rekreační sport TJ Slovan Broumov nabízí sportovní vyžití pro každého. Od nejmladších capartů, kteří cvičí společně s rodiči až po sportovce bez omezení věku.

Věříme, že si z naší široké nabídky vybere každý.

Nabízíme cvičení typu: gymnastika (dětí), mini disco, bodystyling, aerobik, power joga, tea-bo, zdravotní cvičení, cvičení rodičů s dětmi, a mnohé další...

Kontakt: www.rekreacnisport.cz

RICOCHET BROUMOV

TJ Slovan Broumov pro vás připravil výstavbu dvou kurtů, které jsou postaveny v nové budově na fotbalovém hřišti v prvním patře.

Ricochet je sport pro všechny nadšence z pohybu, kteří chtějí dělat něco pro své zdraví, ale i pro aktivní sportovce.

Provozní doba:

Pondělí – pátek 16:00–21:00

Sobota – neděle 15:00–21:00

Rezervace nutné předem na tel. čísle: +420 732 618 218.

SPINNING POLICE NAD METUJÍ

provozuje Sportovní centrum Helena,

Provozovna:

Pellyho domy, učebna 306, 3. patro

Masarykovo nám. 75

549 54 Police nad Metují

Provozní doba:

Úterý: 17:00–18:00

Středa: 17:00–18:00 a 18:30–19:30

Čtvrtek: 18:30–19:30 nepravidelné lekce

Pátek: 17:00–18:00 a 18:30–19:30

Kontakt: +420 777 579 362, www.spinningpolice.cz

Šikovné ruce, skvělé chutě, tradiční i netradiční výrobky, kvalitní zpracování a jedinečnost

BROUMOVSKO regionální produkt®

Kraj pískovcových skal a barokních památek. Krásná nedotčená příroda, architektonické skvosty a klidné přátelské prostředí, to je Broumovsko. Do svých výrobků vkládají místní lidé originalitu, zručnost, lásku k řemeslu a vztah k místu, kde žijí.

Od roku 2011 jsou v hranicích CHKO Broumovsko certifikovány potravinářské i řemeslné produkty, které svou jedinečností a kvalitou nabízí zákazníkům vynikající produkty. Zakoupit je můžete přímo na farmách, řemeslných trzích i mimo ně a také na prodejních místech v regionu – například v klášterní kavárně nebo informačních centrech v Polici nad Metují a Teplicích nad Metují. Držitelé značky BROUMOVSKO regionální produkt® se pravidelně umísťují v různých soutěžích kvality na krajské i celostátní úrovni. V tomto čísle vám přinášíme příběhy úspěšných potravinářských výrobků – a především jejich producentů.

Svatební koláčky Kvíčerovské pekárny v Polici nad Metují

Tyto svatební koláčky získaly ocenění Česká chuťovka roku 2012 v soutěži o Dobrý tužemský potravinářský výrobek. Značku Dobrý tužemský potravinářský výrobek „Česká chuťovka“ uděluje vždy na podzim hodnotitelská komise nezávislých odborníků, disponujících vysokým kreditem. Nejdů-

ležitějším kritériem, které musí každý přihlášený výrobek splňovat, jsou jeho vynikající chuťové parametry, samozřejmým předpokladem je jeho vysoká kvalita. Neméně podstatnou součástí hodnocení je také design výrobku a jeho spotřebitelská využitelnost. www.kvicerovskepekarna.cz.

Ekofarma Bošina

V roce 2012 byl Jan Bošina v soutěži Zemědělec roku vyhlášen jako nejlepší mladý zemědělec. Jan a Lucie Bošínovi spolu stále modernizují statek, mají bourárnu masa certifikovanou bio a v roce 2014 uspořádali také první farmářské slavnosti přímo na statku. Každý rok u nich objevíte něco nového a jejich maso je navíc opravdu skvělé. www.masozfarmy.cz.

Včelí farma Rokytník

Za dobu své existence získala včelí farma v Rokytníku mnoho různých ocenění kvalit a majitelé bodují také v podnikatelských soutěžích. Z jejich stránek vám přinášíme výčet ocenění za poslední roky. „V únoru 2012 jsme byli oceněni v prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR předsedkyní Poslanecké sněmovny Miroslavou Němcovou prestižním titulem Živnostníci a rodinné firmy – sůl české ekonomiky, určené rodinným firmám, které vybudovaly své zázemí od nuly. V září 2012 jsme byli oceněni jako Potravinář a potravi-

na roku 2012 Královéhradeckého kraje a Sdružením českých spotřebitelů titulem Spokojený zákazník Královéhradeckého kraje 2012. V září 2013 byla naše farma oceněna jako Potravinář a potravinář roku 2013 Královéhradeckého kraje ve své kategorii.“ Výčet všech úspěchů je uveden na stránkách www.rokynickvcely.cz.

Ovčí farma Menčíkovi

V roce 2012 získala Monika Menčíková z farmy v Šonově ocenění Nejlepší sedlák PRO-BIO Svazu ekologických zemědělců. Společně se svou rodinou vybudovala téměř z ničeho ukázkovou ovčí farmu. Lahodný sýr mnoha druhů získal již v roce 2005 ocenění sýr roku. Kromě sýrů vyrábí také jogurty, jogurtové nápoje. Veškeré informace na stránkách www.ovcifarmasonov.cz. Informace o všech produktech a regionální značce naleznete na stránkách www.regionalni-znacky.cz/broumovsko.

TIP NA VÝLET – EKO FARMY MANŽELŮ BOŠINOVÝCH

Při cestách za regionálními produkty Broumova jsme se zastavili na ekofarmě manželů Bošínových ve Verněřovicích.

To, že je na farmě ve Verněřovicích možné koupit výborné vyzrálé hovězí maso, je už známo mnoha Broumovákům a nejen jim. Mnozí si už také zvykli, že kromě masa je na farmě, případně na trzích v Hradci Králové a Broumově, které farmáři navštěvují, možné koupit i výrobky z jejich masa. „Například párky z našeho hovězího masa se staly v krátké době doslova hitem. Máme ale i další produkty: např. pršut, trvanlivé salámy apod. O aktuální nabídce se zákazníci vždy včas dozvědí na našem webu nebo Facebooku.“ Říká farmářka Lucie Bošinová. Manželé Bošínovi, držitelé značky regionální produkt, na své farmě kromě masného skotu plemene Salers začali chovat také prasata plemene mangalica. Toto plemeno se vyznačuje vynikající chutí masa, které je velmi mramorované a tudíž křehké a šťavnaté s nízkým obsahem cholesterolu. Obrovským tahákem se stal uzený špek a bůček nezaměnitelné lahodné chuti. Chuť masa je zvýrazněna i způsobem chovu těchto prasat. Na rozdíl od zvířat zavřených na malém prostoru ve velkovýkrmnách jsou tato prasata celý rok chována venku na pastvě s možností úkrytu v přístřešku.

„Zejména malá selátka se stala pro naše zákazníky a jejich děti velkou atrakcí, přeci jen krávy s telátky jsou k vidění u mnoha farem i na Broumovsku, ale venku pobíhající

selátka děti i dospělí velmi baví. Postupně budujeme dětskou farmu, kde si děti, ale i dospělí mohou zvířata pohladit, nakrmit, pozorovat je a pohrát si s nimi, prostě strávit příjemný čas. Pro školy a školky připravujeme zážitkové vyučování na farmě,“ dodává farmářka.

Všichni na farmě jsou přesvědčeni, že pokud zvířatům dají ty nejlepší a nejprůro-

zejší podmínky k životu, budou i produkty těchto zvířat vynikající kvality a zejména chuti. Protože na farmě nechtějí usnout na vavřínech, snaží se neustále o rozšíření své nabídky. V letošním roce svým zákazníkům kromě hovězího a vepřového masa a výrobků z nich nabízejí také vykrmená brojlerová kuřata a husy v kuchyňské úpravě. „Jsme sice malá farma a tak nikdy nebudeme produkovat

naše výrobky ve velkých objemech, ale právě díky tomu jsme schopni udržet kvalitu.“

V příštím roce by měl na farmě vyrůst stylový obchůdek, kde bude možné zakoupit nejen velice kvalitní produkty z farmy Bošínových, ale i další regionální produkty z Broumova, jako např. ovčí sýry a jogurty, med, uzené ryby, ovocné zavařeniny apod., prozrazují na závěr Bošínovi.

Uvařte si s námi místní speciality

Přinášíme vám ve spolupráci se Střední školou hotelnictví a podnikání v Teplicích and Metují tipy na regionální recepty, které určitě stojí za vyzkoušení.

Regionální kuchyně BROUMOVSKO

České země jsou poměrně malý územní celek na to, aby se zde vyskytovaly veliké rozdíly mezi kuchyněmi jednotlivých regionů. V dostupné literatuře však převládá názor, že určité regionální odlišnosti se zachovaly. Už samotné vymezení regionů je značně problematické a v jednotlivých zdrojích se může lišit.

Ve východních Čechách, pod které patří i Broumovsko, je takovouto tradiční oblastí Podkrkonoší. Broumovsko, vzhledem ke své sudetské příslušnosti a německé minulosti, se v etnologické ani gastronomické literatuře nevyskytuje jako svébytná oblast. Avšak vzhledem k poválečnému vývoji a doosídlování, kterého se z velké části účastnili lidé z jiných částí východních Čech, tedy i z Podkrkonoší, může být dobrým zdrojem informací kuchyně obecně východočeská i kuchyně jiných částí východních Čech.

Zveme vás také na Gastroduzen od 8 do 17 hodin

opakovat. Přijďte uspokojit vaše chuťové pohárky. Máte se určitě na co těšit.

redakce a Střední škola hotelnictví
a podnikání Teplice nad Metují
Foto: archiv redakce

POZVÁNKA
NA DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ:
GASTRODUZEN
21. listopadu 2014
od 8 do 17 hodin

RECEPTURY

Hmotnost je uvedena na 10 porcí

Sliváky s mákem a vanilkovým přelivem

Droždí	30 g
Cukr krupice	100 g
Mléko	350 g
Mouka hladká	750 g
Vejce	80 g
Citronová kůra	20 g
Sůl	5 g
Máslo	300 g
Maková náplň	600 g
Puding	70 g
Mléko	1 l
Cukr krupice	100 g
Vanilkový cukr	100 g

Na domácí buchty si připravíme kynuté těsto z hladké mouky, cukru, mléka, droždí, vajec, citronové kůry, soli a másla, dobře zpracujeme, necháme vykynout a poté vykrajujeme bochánky, které naplníme makovou náplní, necháme nakynout, pečeme v troubě, mezitím si připravíme vanilkový krém z mléka, pudingu, cukru a vanilkového cukru, můžeme dochutit rumem.

Krémová česnečka s krutony a čerstvou petrželkou

Máslo	250g
Cibule	200 g
Mouka hladká	300 g
Hovězí vývar	2500 g
Smetana 12%	500 g
Česnek	150 g
Zelená petrželová nať	50 g
Sůl	10 g
Pepř bílý	3g
Pečivo – bílé	3 ks

Do hrnce dáme pomalu rozebrát máslo. Česnek prolisujeme nebo nastrouháme a přidáme k máslu společně s nakrájenou cibulí, vše zpěníme, potom přispeme hladkou mouku a udušíme jíšku, zalijeme hovězím vývarem, provaříme, rozmixujeme, vlijeme smetanu, dochutíme a posypeme čerstvou zelenou petrželkou.

Pavlišovský řízek s dušeným zelím a perníkovým knedlíčkem

Vepřová kotleta	1200 g
Vejce	4 ks
Kukuřičné lupínky	500 g
Olej	1000 g
Sůl	50 g

Z vepřové pečeně nakrájíme řízky, osolíme, obalíme ve vejcích a rozdrčených kukuřičných lupínkách, buď je smažíme v oleji, nebo je pokapeme olejem a pečeme v troubě.

Zelí bílé	1500 g
Cibule	300 g
Sůl	50 g
Cukr	200 g
Ocet	150 g
Olej	200 g

Hlávku čerstvého zelí nakrájíme, přidáme sůl, kmín, vodu a dusíme do poloměkka, přidáme cukr, ocet a ještě chvíli dodusíme.

Mouka hrubá	200 g
Vejce	6ks
Mléko	750 g
Pečivo bílé – kostky	600 g
Máslo	120 g
Sůl	50 g
Perník na strouhání	150 g
Petrželka zelená	50 g

Žemli nakrájíme na kostičky, připravíme si směs mléka, hrubé mouky, vajec, soli, zelené petrželky, nastrouhaného perníku a touto směsí kostky zalijeme. Promícháme a tvarujeme malé knedlíčky. Vložíme do vroucí vody a vaříme asi 15 minut.

Zajímavosti za Broumovskou vrchovinou

Na polské straně Broumovské vrchoviny se nachází Javoří hory, které v sobě skrývají mnoho zimních atrakcí. Pro tento článek jsem vybral jen pár z nich, které podle mne stojí za zmínku, i když některé z nich na turistických mapách najdete jen těžko.

Blízko českých hranic jsou celý rok přístupné podzemní továrny komplexu Riese, které zde vznikly během druhé světové války. Podzemní město Osówka u Glušice je vzdálené 7 km od Janoviček. Je to místo hodně navštěvované badateli tajemství třetí říše a popisoval je i Milan Zacha Kučera, autor knih věnovaných tomuto hitlerovskému komplexu (více na www.osowka.pl).

Dalším zajímavým místem je Muzeum dolů černého uhlí v Nové Rudě. V posledních letech se muzeum velmi dobře rozvíjí a dnes je největší turistickou atrakcí novorudského regionu. V budově muzea najdete i polskou krčmu a obchůdky se suvenýry vyrobenými z minerálů. V nabídce muzea jsou také edukační programy (více na www.kopalnia-muzeum.pl).

Milovníci zimní turistiky, kteří rádi přírodou putují, si mohou naplánovat výlet na vrch Rogowiec (870 m n. m.), na kterém najdeme zříceninu hradu z 13. století. Je to nejvýše položený hrad (teď tedy spíše jeho zbytky) v Polsku. Z původního hradu zbylo jen pár zdí, protože v roce 1497 byl zničen uherským králem Matyášem Korvínem. Na Rogowiec je možné se dostat z Ruprechtického Špičáku, od rozhledny cestou k turistické chatě Ondřejovka (Andrzejówka). Trasu zvládneme za necelé dvě hodiny. Turistická chata nabízí i výbornou kuchyň a české pivo (více na www.andrzejowka.com.pl). Na Rogowci nás bude čekat výjimečný rozhled na Soví hory a Krkonoše (více na http://pl.wikipedia.org/wiki/Zamek_Rogowiec).

V polských Kamenných horách existují společné česko-polské trasy pro běžecké lyžování. Trasy z Janoviček jsou často prodlužovány do Polska, do Horní Glušice. Na polské straně se v poslední době vyvíjí i zájem o zimní turisty, jako nová půjčovna a servis lyží „Pograniczna“. Trasy jsou udržovány také u již zmiňované turistické chaty Ondřejovka, kde se každoročně konají nejstarší polské závody v běhu na lyžích „Bieg Gwarków“. Skoro každá pohraniční obec v Polsku nabízí ubytování, často formou agroturistiky.

Celý rok je přístupná zděná rozhledna na Velké Sově (1 015 m n. m.). V zimě je nejsnadněji dostupná od Sokolího sedla (Przełęcz Sokola), které leží na silnici mezi obcemi Sokolec a Wálím. Od sedla vede pěší trasa, která zabere asi hodinu cesty. V cíli z rozhledny uvidíme celé okolní horské masivy, a za dobrého počasí Sněžku, Králický Sněžník, Broumovské stěny, a dokonce i HighTower, nejvyšší budovu ve Vratislavi. V obcích Rzeczk a Wálím najdeme také několik lyžařských vleků.

Dalšími významnými památkami jsou tři dřevěné kostely (z 14. až 16. století) v obcích Sierpnica (u Osówki), Grzmiąca (u Rogowce) a Rybnica Leśna (2 km od Ondřejovky). Jsou ale otevřené jen během

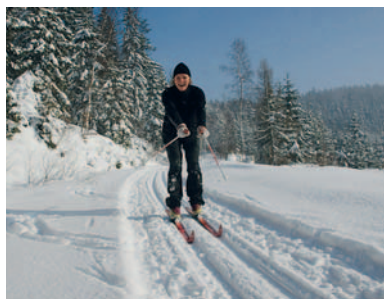
bohoslužeb, jejichž harmonogram je vyvěšen na dveřích kostelů.

Za vidění určitě stojí také ledopád nedaleko českých hranic, konkrétně v Horní Glušici u bývalého lomu melafýrů (který je nečinný již 40 let). Z Janoviček je možné se tam dostat ulicí Graniczna a pak krajem lesa až k lomu nebo asfaltovou silnicí (i autem) z Horní Glušice. Tři ledopády mají výšku 25 až 35 metrů a je to místo tréninku ledových horolezců z celého Polska. Toto místo často navštěvují i čeští zimní horolezci. Půvabná zimní krajina, ledopády padající k zamrzlému jezeru a snadný přístup k jezeru láká o víkendech i další diváky a návštěvníky.

V zimě mají o jezero zájem i rybáři, kteří zde loví pod ledem.

Samozřejmě polské pohraničí má i mnoho dalších zajímavostí, které doplňují nabídku aktivit pro návštěvníky a obyvatele Broumovska. Bohatší nabídka v regionu dovoluje návštěvníkům delší pobyt. A důvod tu je: Javoří hory a Góry Kamienne je nepozoruhodnější pohoří v celé krkonošsko-jesenické subprovincii.

Janusz Pawłowski,
krkonošský průvodce
gluszyzagorna.com.pl,
pograniczna@wp.pl

Pohled z Kladské tvrze

Polské pohraničí

vybrané tipy na jednodenní výlety

Historické město Kladsko

O unikátní Kladské tvrzi z 18. století slyšel skoro každý (www.twierdza.klodzko.pl), ale v Kladsku najdeme i další turistické zajímavosti, jako je podzemní trasa (vchod se nachází hned u kladské pevnosti) nebo gotický most sv. Jana Nepomuckého, který je malou kopií mostu pražského.

Od roku 2014 se u mostu nachází přístav pro turistické gondoly, které nabízejí krátkou plavbu městem (www.ski-raft.pl/gondole.html). Přístav je otevřen jen v letní sezóně od dubna do konce září, a tak se během zimy místo lodiček můžeme vydat podzemní trasou od pevnosti ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie, kde je pohřben první pražský arcibiskup Arnošt z Pardubic. Arnošt se jako syn rytíře Arnošta z Hostinně narodil v Kladsku a ve farním kostele zůstal

Muzeum papírnictví v Dušních Zdroji

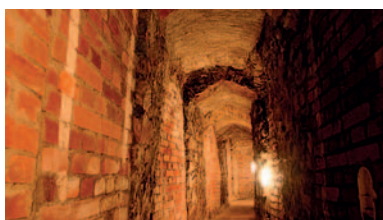
zjevení, které změnilo jeho život a vedlo jej všem známou cestou. V historické části Kladska najdeme několik útulných hospůdek a restaurací. Jako zimní alternativu k lodičkám si můžeme zvolit např. Muzeum kladské země nebo Kladské kulturní středisko, které nabízí bohatý kulturní a umělecký program (www.centrum.klodzko.pl).

Železniční horská neelektrifikovaná trať

Z Kladska je možné se vydat malým regionálním vlakem na mimořádnou projížďku do Valbřicha a zpět. Během projížďky uvidíme nejen velmi malebnou horskou krajinu, ale čeká nás i neobvyklý zážitek tří dlouhých tunelů (nejdelší měří 1 176 m). Projedeme

Socha Arnošta z Pardubic v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Kladsku

Podzemní městská trasa v Kladsku

Muzeum hornictví v Nové Rudé

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Kladsku

i několik železničních viaduktů; některé z nich nás ohromí svou výškou a délkou. Nejvyšší z viaduktů měří 36 m a nejdelší 185 m (a jeho výška je 30 m). Tato železniční trať vznikla v letech 1879–1880 jako druhá část Slezské horské dráhy a dnes je považována za nejhezčí polskou výletní trasu, i když jejím úkolem je hlavně osobní doprava mezi Kladskem a Valbřichem. V zimě nás trasa zaujme malebností krajiny, a protože většinou vede širou krajinou, tak velmi často spatříme lesní zvířata, která se pasou na zasněžených polích. (Vlakové spoje si můžete vyhledat na adrese: www.rozklad-pkp.pl/.)

Lázeňská města Kladské země

Od roku 2014 získalo Kladsko další turistické vlakové spojení. Již dříve byla zprovozněna železniční trať do Polanicy Zdro-

je, ale v roce 2014 se povedlo k této trati napojit i Kudovu Zdroj. Tak se do Kladska můžeme dostat i z Kudovy, a teď spíše z evropského města Náchod – Kudova Zdroj. Cestu do Kladska lze sice projet autem, ale turisticky víc atraktivní je vlak. Po cestě narazíme na tři lázeňská města, která jsou velmi navštěvovaná především v letní sezóně – Kudova Zdroj, Dušníky Zdroj a Polanica Zdroj. V zimní sezóně nabízí Kudova Muzeum hraček (www.muzeum-zabawek.pl), které pobaví celou rodinu, nebo moderní Aqua park (www.basen.eurograf.pl). V Dušních Zdroji se nachází Muzeum papírnictví (www.muzejpap.pl) ze 17. století. Každé ze zmíněných měst má svoje kulturní památky, jejichž přehled najdete například na stránce příslušného města na www.wikipedia.cz. **Kryštof Karvovský**

Centrum Walzel – fabrika na zážitky

Centrum WALZEL – fabrika na zážitky! U nás můžete zažít to, co jste si vždy přáli. Můžete se výborně najíst a nebat se vysokého účtu, můžete střílet a nemusíte mít zbraň ani oprávnění, můžete si zahrát na profesionální bowlingové dráze a přitom... Přijďte a přesvědčte se sami!

Zastavte se po náročném dni v zaměstnání nebo po vyčerpávajícím putování za krásami Broumovska u nás. Navštivte nově otevřené volnočasové Centrum Walzel v Meziměstí a vychutnejte si společně s přáteli či rodinou jeho pohostinnou atmosféru. A co všechno tady na vás čeká?

Restaurant Švejk – příjemná restaurace v rakousko-uherském a prvorepublikovém duchu. Restaurant Švejk je ideálním místem, kam zajít během dne na kvalitní oběd, po práci na dobré pivo a večer posedět s přáteli u lahvičky dobrého vína. Nabídka originálních pokrmů uspokojí i ty největší gurmány. Nabízí poctivou domácí kuchyni a několik druhů točených českých piv, v nabídce je také pivo Opat z broumovského pivovaru. Restaurant Švejk má kapacitu 90 míst.

Salon Walzel – slouží pro školení, firemní večírky, rodinné oslavy a podobné akce. Pro veřejnost je otevřen také při příležitosti nabídek speciálních menu. Salonek má kapacitu 100 osob a umožňuje také videoprojekci.

Solná jeskyně – relaxačně ozdravné zařízení nejen pro dospělé, které vám za 45 minut pobytu nahradí 2-3 dny strávené u moře.

Víceúčelový sál – prostor určený k pořádání společenských akcí či selských trhů. Prostor je vybaven pódiem, audio a videoprojekcí. Součástí sálu je také 8metrový bar s širokou nabídkou alkoholických i nealkoholických nápojů.

Střelnice – je nejmodernější krytý střelnici v České republice. Nabízí tři různé dlouhé střelnice: 16 metrů dlouhou interaktivní projekční střelnici pro krátké zbraně, 25 m dlouhou střelnici s inteligentním progresivním terčovým systémem pro krátké zbraně a 50 m dlouhou interaktivní projekční střelnici pro dlouhé zbraně. Všechny střelnice jsou určeny pro ostré střelby, pro profesionály i pro každého, kdo si chce střelbu z opravdových zbraní vyzkoušet. Střelnice má k dispozici několik zkušených instruktorů, kteří mohou zájemce připravit na získání zbrojního pasu.

Lezecká stěna – 13 metrů vysoká lezecká stěna je ideálním místem, kde si potrénuvat

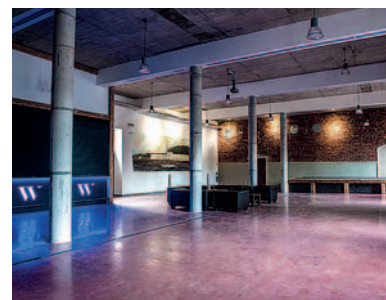
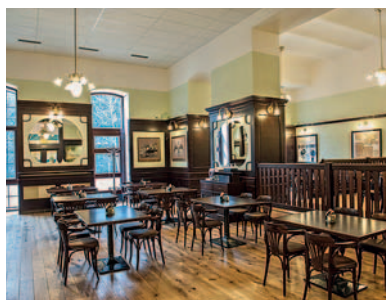
nebo vyzkoušet základy horolezení. Protože je Broumovsko regionem pískovcových skal a rájem pro horolezce, je lezecká stěna skvělou alternativou, kam zajít při nepřízní počasí. Stěna je připravena také pro výcvik hasičů, policistů a školení výškových prací.

Boulderingová stěna – nabízí bezpečné lezení bez jistění. Přijďte vyzkoušet svoji fyzickou kondici a potrénujte svoje svaly. Když se neudržíte, nevádí, vždycky spadnete do měkkého – pod celou stěnou jsou umístěny matrace.

Bowling bar – to je příjemné spojení zábavy a sportu pro každého. Bowling bar Walzel nabízí 4 profesionální dráhy od firmy QubicaAMF, na každé dráze může hrát až 8 hráčů zároveň. Naše dráhy nabízejí možnost vý-

suvných mantinelů. Ti nejmenší hráči pak vždy mají jistotu, že jejich koule doputuje do správného cíle – přímo ke kuželkám. Součástí bowlingu baru je také zábavní laserová střelnice, kde se společně může bavit až 12 osob. **Cvičební sál & posilovna** – prostor pro ty, kteří rádi potrápí svoje tělo. Oba prostory jsou plně klimatizovány a vybaveny profesionálním ozvučením. V prostorách cvičebního sálu můžete využít několika druhů skupinových cvičení. V posilovně pak můžete protáhnout svoje tělo na nejrůznějších posilovacích strojích.

Kontakty: www.walzel.cz
www.fabrikanaazazitky.cz
www.facebook.com/walzelovka

POVĚSTI Z BROUMOVSKA

Klášteřní studánka

Na širokých schodech, které vedou k broumovskému klášternímu kostelu, prýštila kdysi studánka. U ní visela na řetězu nádoba pro všechny, kdo si chtěli ze studánky vzít vodu. Věřilo se totiž, že tato voda má léčivou moc, hlavně na nemoci očí. Dokonce se našli tací, kteří tvrdili, že jim nebo jejich blízkým tato voda skutečně pomohla. Protože ale schody v blízkosti studánky v zimě vždycky zledovatěly, a mnoho lidí tady upadlo a zranilo se, bylo rozhodnuto studánku zazdít. Úplně se to však nepodařilo. Jak je do dnešní doby patrné, na zdi podél schodů zůstává mokrá skvrna, kterou přes veškerou snahu nelze odstranit. Říká se, že když Broumovští zazdili svou studánku, vzdali se tím své ozdravné vody, a od té doby

nabylo velké důležitosti poutní městečko Vambeřice v Kladsku.

Znak broumovského kláštera

Broumovský klášter má ve svém heraldickém štítu tři růže, zatímco ve znaku mateřského kláštera v Břevnově je haluz, z níž vyrůstají tři osekávané větve. O jejich vzniku vypráví tato pověst: Koncem 10. století přivedl biskup Vojtěch z Říma do Prahy dvanaásť mnichů, pro něž chtěl spolu s knížetem Boleslavem II. postavit klášter. Dlouho se marně hledalo vhodné místo pro jeho stavbu, až se biskupovi jednou zdál sen. V něm se procházel po jakémsi lese u Prahy, který mu byl povědomý, a najednou zahlédl bílého jelena běžet k blízkému prameni, aby

tam uhasil žízeň. Biskup se vydal za ním a u studánky se překvapen zastavil. Vedle ní uviděl velkou větev, z níž vyrůstaly tři menší osekávané větvičky, a kousek odtud se v plném květu skvěl keř divokých růží. Biskup zarazil naléhavý vnitřní hlas, který mu velel postavit na tomto místě klášter. Když se Vojtěch ráno vzbudil a o snu přemýšlel, považoval ho za boží vnuknutí. Proto se rozhodl pramen vyhledat a po delším bloudění se mu to opravdu podařilo. Zatímco stál u na chlup stejného místa jako ve snu a vzpomínal se na zázrak, objevil se mu kníže se svou družinou. Při rozmluvě zjistili, že měli oba stejný sen. Tím bylo o založení prvního benediktinského kláštera v Čechách rozhodnuto. Ještě dnes teče v klášterní zahradě Břevnovského kláštera Vojtěšský neboli Adalbertinský pramen. V kapli, která se nad

ním klene, jsou zobrazeny výjevy znázorňující okolnosti založení kláštera. Tuto pověst také připomíná jeden obraz, který se nachází v broumovském klášterním kostele.

Znak města Broumova

Ve 13. století dostali opati břevnovského kláštera od krále povolení zvát do Čech nové osídlenky z Německa, aby zde obdělávali půdu. Ti tak dlouho bloudili nehostinným krajem, až konečně dorazili na hřebec Broumovských stěn, kde před sebou uviděli celou broumovskou kotlinu. V dále spatřili rybník, na němž plula labuť. Nad ní zářila první hvězda večernice, která se odrážela na hladině. Proto se osadníci rozhodli na tom místě založit město a tento obraz si ponechat za vděčnosti ve svém znaku.

Dolní Adršpach hledá dřevorubce roku

Vyměnit co nejrychleji řetěz na motorové pile, zvednout pořádně těžké poleno nebo ho přeseknout napříč – i to jsou disciplíny každoročního soutěžního klání Dřevorubec roku, které se koná vždy v lednu v Dolním Adršpachu.

Že je dřevorubectví opravdu náročná práce pro šikovné siláky – o tom se může přesvědčit každý na vlastní oči při soutěži Dřevorubec roku. Do Dolního Adršpachu se totiž pravidelně sjíždějí profesionální i amatérští dřevorubci z České republiky i ze zahraničí. Za fandění stovek Čechů – ale i návštěvníků z Polska – soutěží v šesti disciplínách. „Úkoly prověřují nejen fyzickou zdatnost, která je k výkonu takové práce nutná, ale rovněž šikovnost a manuální zručnost. Správný dřevorubec totiž musí umět skvěle zacházet s motorovou pilou, sekerou, klíny i dalšími nástroji,“ vysvětluje Pavel Cihla, organizátor soutěže. Dřevorubecská práce vyžaduje také dobrý odhad nezbytný při kácení stromů a samozřejmě znalosti o lesnictví a dřevařství. Zkrátka a dobře: být dobrým dřevorubcem není jen tak.

Všestranné disciplíny

A právě všechny tyto znalosti a dovednosti testuje soutěž Dřevorubec roku. Kromě disciplín zmíněných v úvodu čeká na dřevorubce například odvětvování. Strom zde přitom nahrazuje kmen, do něhož jsou předem do vyvrtných otvorů umístěny kolíky představující větve. Soutěžící tak nejdříve musí odstranit ze stromu větve-kolíky, a poté provést měření kmenu.

V dalším kole si soutěžící vyzkouší rozřezat poleno na tři kusy, ty následně rozštípat sekerou a naložit – či spíše doslova naházet – na valník. „Vítězné časy se v tomto kole pohybují kolem jedné minuty, soutěžící se tedy musí pořádně „otáčet“,“ dodává Pavel Cihla.

Divácky atraktivní disciplínu představuje kácení devítimetrových kmenů zapuštěných do skruží. Pochopitelně se ale

nejedná jen tak o „ledajaké kácení“ – nutná je totiž také přesnost. Ve vzdálenosti zhruba devíti kroků od skruže je umístěn kolík a soutěžící se snaží kmen porazit tak, aby dopadl co nejbližší k této značce. Za každý centimetr, o který se kmen odchýlí od značky, je dřevorubec penalizován jednou trestnou vteřinou.

Ve většině disciplín je rozhodující rychlost, ale jak víme – příliš zbrklá reakce může být i nebezpečná: stačí malá nepozornost či nedůslednost a může dojít ke zranění. O to větší nároky soutěž na účastníky klade, přestože všichni samozřejmě používají ochranné pomůcky – přilby, brýle a další chrániče. Mimochodem – právě ochranná přilba je spolu s motorovou pilou stylovou cenou pro vítěze.

Pro návštěvníky soutěžního klání je však každoročně připraven i bohatý doprovodný program. Oko milovníků estetiky jistě potěší třeba ukázky dřevosochařství, na své si přijdou i příznivci techniky, kterým se „předvedou“ nejnovejší modely štípací a lesnické techniky. „K dřevařství odjakživa patří také koň, proto jsou součástí programu i projíždky na těchto krásných a ušlechtilých zvířatech,“ doplňuje Pavel Cihla. Tradicí se stala rovněž divácká tombola. Ke každé pořádné show patří i občerstvení, které proto nechybí ani na

Dřevorubci roku – třeba v podobě pečeného prasátka. Celý program pak uzavírá večer s živou kapelou v Hotelu Skalná město.

Přihlásit se může každý

Na závěr ještě dodáme, že do soutěže se může přihlásit kdokoli, rozhodující je čas přihlášení, počet soutěžících je totiž omezen. Takže máte-li ve svém okolí nějakého statného dřevorubce nebo přímo sami patříte mezi milovníky dřeva a seker, na viděnou zase v lednu v Dolním Adršpachu!

DALŠÍ TRADIČNÍ ZIMNÍ AKCE

Zimní táboření na Hvězdě

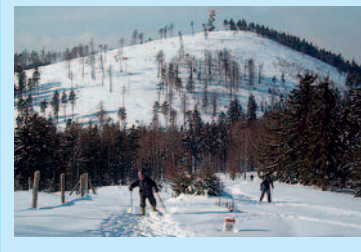
Od pátku 5. 12. do neděle 7. 12. táboření na Hvězdě v Broumovských stěnách. Tradiční promítání proběhne na akci v pátek od 18:00 hodin. Film o závodech psích spřežení promítne Jaroslav Soumar a v sobotu v 16:30 proběhne slavnostní zahájení a zapálení Vavry. Večer se o zábavu postará country trumpská kapela Kamarádi osady 5. Během večera proběhne vyhodnocení nejstaršího, nejmladšího a nejvzdálenějšího táborníka.

www.policko.cz

Memoriál Emericha Ratha – přejezd Javořích hor

Od roku 2004 organizuje každoročně Klub českých turistů Broumov lyžařský přechod Javořích hor. V roce 2012 se přechod bude konat – pokud sněhové podmínky dovolí – 4. února. Tato lyžařská akce je věnována památce Emericha Ratha, významné osobnosti Broumova, velkého sportovce a jednoho z prvních lyžařů v Čechách.

Příběh velkého broumovského sportovce

Emerich Rath se narodil 5. listopadu 1883 v Praze, v rodině německého ševce. O čtyři roky později se rodina odstěhovala do Broumova. Tady chodil do školy a tady se také poprvé postavil jako dítě na lyže, které dostal od svého spolužáka z Vídně. Brzy se naučil pohybovat se na nich s pomocí dlouhých bambusových hole a vyrážal na lyžích na kopce v okolí Broumova. Mladý Emerich tím budil nemalý obdiv, a tak ho v krátkém čase následovali mnozí dospělí. Když si uvědomíme, že se malý Emerich poprvé postavil na lyže v roce 1896, tedy pouhé čtyři roky poté, co hrabě Harrach dovezl první dva páry lyží do Čech, můžeme se oprávněně domnívat, že Rath byl jedním z prvních lyžařů v Čechách.

Jen u lyžování však Emerich nezůstal. Ve 14 letech odešel do Prahy vyučit se příručím v železářství u Rotta. Po vyučení pracoval v Německu jako obchodník a za 1. světové války sloužil u vojska jako instruktor lyžování v Alpách. V roce 1923 se vrátil – už jako ženatý – do Prahy a prodával (nejprve u Rotta a později ve svém vlastním obchodě v pasáži mezi Ovocným trhem a ulicí Na Příkopě) sportovní a trampské potřeby. Pasáž v ulici Na Příkopě dodnes nese jeho jméno.

Po celá dlouhá léta, kdy obchodoval, také sportoval a dosahoval při tom mnoha úspěchů. Vynikal v běhu a chůzi na dlouhých tratích. V letech 1908 a 1912 dokonce běžel maratón na olympijských hrách. Proslavily ho rovněž chodecké závody na 50 km s vojenskou výzbrojí o váze 30 kg. Emerich Rath také náruživě rád plaval a byl členem Klubu otužilců. Jeho oblíbeným sportem bylo samozřejmě i lyžování. V roce 1907

vyhrál na mistrovství Království českého běh na 5 km a byl druhý na 10kilometrové a 50kilometrové trati. Dokázal porazit i slavného Hanče. Málokdo ví, že stál vedle Hanče a Vrbaty na startu osudného krkonošského závodu v roce 1913. Při pozdějším pátrání našel vyčerpaného Hanče u Zlatého návrší, pomoc však přišla pozdě.

Při pobytu v Berlíně Rath vesloval, hrál ragby, boxoval (vyhrál mistrovství Německa v těžké váze) a zápasil. Hrál za české hokejisty na mistrovství Evropy v Berlíně. Věnoval se také jízdě na bobech, horolezectví, vyhrával mistrovství kajakářů a byl mezinárodním tajemníkem svazu kanoistiky.

Odvahu a smysl pro čest prokázal i za 2. světové války – se svou ženou ukrývali ve skladu obchodu německého Žida.

A jaké odměny se Rathovi dostalo po válce? V roce 1948 mu zabavili obchod v Praze a na rok Emericha uvěznil. Po propuštění pobíral ten nejnižší důchod, takže

si musel manuálně přivydělávat – také jako pomocný zedník či zametač ulic. Optimismus a sílu neztratil, sportoval i nadále. V roce 1960 se chtěl vydat na kole na olympiádu do Říma a cestou zpět o hrách přednášet ve Švýcarsku, Německu, Rakousku. Jazykové bariéry neměl, protože mluvil česky, německy, anglicky, francouzsky, italsky, polsky a rusky. Jedinou, bohužel nepřekonatelnou, překážkou se staly československé úřady – nevydaly mu povolení k vystavování. Místo toho dostal umístění do domova důchodců u Benešova. Tam se mu nelíbilo, proto využil nabídky bratrance z Broumova, aby žil u něj. Soužití se však nedařilo, a tak Emerich Rath, všestranný sportovec, uznávaný v celé Evropě, skončil v roce 1962 jako bezdomovec na broumovském náměstí. Odtud byl převezen do domova důchodců ve Stárkově. Po čtyřech měsících jeho neuvěřitelná životní pouť skončila: podlehl infarktu v nemocnici v Broumově.

KULTURNÍ A SPORTOVNÍ PŘEHLED

Listopad 2014

27. 11. 2014 / 17:30 h

Čtvrteční tvoření – výroba adventního věnce s keramickými komponenty

Pellyho domy, Police nad Metují

28. 11. 2014 / 20 h

Noční hraná prohlídka v doprovodu Kryštofa Dientzenhofera

Klášteř Broumov

28. 11. 2014 / 21 h

Noční prohlídka výstavy Play Broumovsko

Broumov

30. 11. 2014

1. advent – rozsvícení stromečku (pohádka pro děti, koncert Claymore)

Mírové náměstí, Broumov

30. 11. 2014 / 9 h

Stromek splněných přání

Hronov

30. 11. 2014 / 15 h

Adventní koncert

Hronov

30. 11. 2014 / 16:30 h

Slavnostní rozsvícení vánočního stromu a zpívání u betléma

Teplice nad Metují

30. 11. 2014 / 18 h

Slavnostní rozsvícení hronovského náměstí

Hronov

Prosinec 2014

5. 12. 2014

Koncert Imodium + Zakázané ovoce

KD Střelnice, Broumov

5. – 7. 12. 2014

Zimní táboření na Hvězdě

Hvězda v Broumovských stěnách

6. 12. 2014 / 9 – 13 h

Malý Mikulášský trh

Police nad Metují, sál Pellyho domů

6. 12. 2014

Mikulášská nadílka – konferenční sál IC

Broumov

7. 12. 2014

2. advent – komorní koncert – kostel sv. Ducha

Broumov

14. 12. 2014

3. advent – vánoční koncert – konferenční sál IC

Broumov

17. 12. 2014 / 19 h

Koncert Václava Hybše

Police nad Metují, Kolárovo divadlo

19. 12. 2014

GALAVEČER BOXU – Konferenční sál IC

Broumov

21. 12. 2014 / po celý den

Vánoční výstava

Police nad Metují, stará škola Dřevěnka

24. 12. 2014 / 10–16 h

Štědrý den v Muzeu

Police nad Metují,
Muzeum papírových modelů

26. 12. 2014 / 15–18 h

Komentované prohlídky na sv. Štěpána

Police nad Metují,
Muzeum papírových modelů

31. 12. 2014 / odpoledne

Silvestrovské vejšlap k Čertově skále

Čertova skála nad Suchým Dolem

Leden 2015

9. 1. 2015 / 19 h

Kdo je tady ředitel? – premiéra ochotnického div. spolku Kolár

Police nad Metují, Kolárovo divadlo

11. 1. 2015 / 16 h

Novoroční koncert Polického Symfonického Orchestru

Police nad Metují, Kolárovo divadlo

17. 1. 2015

Ples města Broumova – KD Střelnice

Broumov

27. 1. 2015

Divadelní představení Tři v háji – Městské divadlo Broumov

Broumov

Únor 2015

2. – 6. 2. 2015

Týden s Herkulem – Jarní prázdniny v muzeu

Police nad Metují,
Muzeum papírových modelů

13. 2. 2014 / 20 h

Ostrostřelecko-městský ples

Police nad Metují,
sál Pellyho domů

Březen 2015

17. 3. 2014

Divadelní představení Bez bab

Městské divadlo Broumov

Duben 2015

9. – 12. 4. 2015 / časy budou upřesněny

Festival Jeden svět

Police nad Metují,
Kolárovo divadlo

Přijďte za námi i v létě

27. 6. – 29. 8. 2015

ZA POKLADY BROUMOVSKA

Jubilejní desátý ročník hudebního festivalu konaný v jedinečných prostorách barokních kostelů Broumova.
www.zapoklady.cz

27. 8. – 30. 8. 2015

MEZINÁRODNÍ HOROLEZECKÝ FESTIVAL TEPLICE NAD METUJÍ

Jedinečný festival horolezeckých filmů s bohatým doprovodným programem.
www.horolezeckyfestival.cz

SPECIALIZED BIKE RESORT BROUMOVSKO

Soustředěný výšlap do kopců, vyjíždky s profesionálními sportovci a tématické víkendy. To vše připravuje Specialized Bike resort Broumovsko na hlavní cyklistickou sezónu 2015.
www.bikeresort.cz

GARDEN PARTY V POLICI NAD METUJÍ

Na Hvězdě v Broumovských stěnách – letní zahradní slavnost v dobových kostýmech z 1. poloviny 20. století (září 2015)
www.policko.cz

MALÉ LETNÍ DIVADLENÍ

Festival divadelních představení v Broumově téměř po jeden celý červencový týden.
www.broumov-mesto.cz

Podrobnější informace naleznete na webových stránkách:

 NAŠE BROUMOVSKO

www.nase.broumovsko.cz

REGION BROUMOVSKO

Navštivte romantická skalnatá zákoutí **Teplicko-adršpaška** (1), malebná údolí a příkré svahy **Policka** (2) či tichou **Broumovskou kotlinu** (3) s mnoha unikátními barokními památkami.

www.broumovsko.cz

REGION
BROUMOVSKO
CZECH REPUBLIC

Informační centrum
Broumov

Internet:
www.broumov-mesto.cz

Telefon:
491 524 168

Informační centrum
Police nad Metují

Internet:
www.policko.cz

Telefon:
491 421 501

Informační centrum
Teplice nad Metují

Internet:
www.teplickeskaly.com

Telefon:
491 581 197

Informační centrum
Adršpach

Internet:
www.skalyadrspach.cz

Telefon:
491 586 012

www.broumovsko.cz